№ 74. 27 kastrycznika 1916 h. Cena 5 fen. (3 kap.)

HOMAN

BIEŁARUSKAJA WILENSKAJA CZASOPIŚ

WYCHODZIĆ DWA RAZY U TYDZIEŃ: U AUTORKI I U PIATNICY.

Cena s pierasyłkaj i dastaŭkaj da chaty: na 1 hod—4 m. 80 fen., na ½ hodu—2 m. 40 f., na 3 miesiacy — 1 m. 20 f., na 1 mies. — 40 f.

Adres redakcii: Wilnia, Zawalnaja 7.
Adres administracii i ekspedycyi: M. Stefanskaja 23.

Cena abwieštak: na 4-aj staranie za radok drobnymi literami—25 fenig.; drobnyje abwiestki—pa 5 fen. za słowa. Abwiestki ab śmierci—60 fen. za liniejku drobn. drukam.

Uchod u Małuju Wałachiju.

26 kastrycznika.

Zachodni teatr:

Front Ruprechta Bawarskaho: Nasza bajewaja artyleryja na-abapoł Sommy udaczna abstreliwała akopy, batarei i pryłady worahoŭ. Naszy pazycii na paŭnocznym bierazi byli pad silnym ahniom worahoŭ, paśla katoraho paczalisia miejscowyje ataki anhliczan na poŭnaczy ad Kurselet, Lesar, Gedekur i Lebef. Ni adna ataka nie ŭdałasia. Jany tolki abyjszlisia woraham wielmi doraha.

Front niamieckaho Naślednika: Francuski szturm na paŭnocznym uschodzi ad Werdenu pazaŭczora, dziakujuczy tumany, prarwaŭsia cieraz zrujnawanyje akopy da fortu i wioski Duomon. Paluczyjsia fort byŭ biez wojsk i nam nie udałosia zaniać jaho pierad worahami. Naszaje wojsko zaniało pryhatawanyje pazycii na poŭnaczy, — u bolszaj czaści tolki pawodłuh prykaza i spaŭniajuczy toj prykaz nie achwotna. Na hetych pazycijach adbity ŭsie dalejszyje francuskije szturmy, — padobnie jak i proci fortu Wo, dzie szturmy byli asabliwa wostryje.

Uschodni teatr:

Front Leopolda Bawarskaho: Na poŭnaczy ad woziera Miadzioł rasiejcy puskali gazy, ale nieudaczna. Hetym že sposabam jany padhatawali szturm na ŭschodzi Haradyszcza, ale jon byŭ adbit. Na adrezku Zubilno-Zaturcy, na zachodzi ad Łucka, u wiaczornaj ciemnacie rasiejskije bataljony pajszli u ataku biez artyleryjskaj padhatoŭki. Nasz zaszczytny ahoń, uźniaŭscysia toj czas, razbiŭ chwali szturmawaŭszych.

Front erc-hercoga Karola: Miž Załatoŭ Bystrycaj i wychadam z hor Kielemen adbity ataki worahoŭ.

Na ŭschodniaj czaści siemihradzkaho frontu ŭ dalinie Protusuł aŭstryjackaje wojsko, a na wiarszynach na paŭdni ad Par-Ojtuc—bawarskaje adkinuło rumynoŭ. Na darohach u Sinaju i Kampołung my u atacy pasunusia ŭpierod.

Bałkanski teatr:

Front Makienzena: Operacii ŭ Dobrudžy trywajuć dalej. Jakoje znaczeńnie prydajuć rumyny swajmu razhromu, widuć s taho, szto jany ŭzarwali wialiki Dunajski most pry Czernawodzi.

Naszy latuczyje karabli udaczna absypali bombami ŭ naczy na 25 kastrycznika žaleznadarožnyje budoŭli pry Fetesti (na zachodzi ad Czernawody).

Makiedonski front: Na pałudni ad woziera Prespa baŭharskaja konnica natknułasia na atrady worahoŭ. Pry Krapa, na Czernaj, i na poŭnaczy ad Gruniste adbity nastubleńnia serboŭ.

SOFIJA. 25.X. Siahonnia ranicaj pierszaja pieszaja dywizija zaniała Czernawodu.

Dabycza ŭ Konstancy stanowiać: 500 wahonoŭ, niekolki parawozoŭ (wagzał astaŭsia cełу), mnoha basejnoŭ z gazaj, biezmała ŭsie poŭnyje, poŭnyje składy i mahazyny ŭ porcie i 70 tureckich karabloŭ, katoryje u swoj czas byli zatrymany rumynami.

AFINY. Usie uradowyje hazety nazywajuć žadańnie sajuźnikoŭ, kab hreckaje wojsko s Tessalii pierewiali ŭ Peloponez, niemahczymym, bo ŭ takim prypadku prawicielstwo nia mieło-by mahczymaści zmahacca z razduwanym Wenizelosam sielanskim rucham u Tessalii.

SZTOKHOLM. Rasiejski wajenny oficyoz „Russk. Inwalid“ prydaje nadta wialikuju wahu zdareńniam na Bałkanach. „Tut, zdajecca, razwiažecca suświetnaja wajna, i chto astaniecca na Bałkanach, toj z zmahańnia miž narodami wyjdzie, jak pabiedziciel“.

BERLIN. Pierszaja partija rumynskich pałonnych, czysłom 3000 dusz, prybyła ŭ Niamieczczynu. Jaje pamiaścili ŭ tabory Hammersztejn.

BERN. Pawodłuh hazet, rumynski hieneralny sztab zahadaŭ aczyścić ad cywilnych žycharoŭ paŭnocznuju Dabrudžu.

Niamiecka - baŭharska - tureckaje wojsko zaniało da 23 kastrycznika 20.000 kw. kilometroŭ rumynskaj ziamli.

Z aposznich dzion:

—·—

Niamieckije apawieszczeńnia.

24.X. Zachodni teatr:

Front Ruprechta Bawarskaho: Jak i 22, dzień 23 kastrycznika byŭ wielmi wostrym bajewym dniom. Kab, nia hledziaczy ni na szto, zrabić praryŭ, anhliczanie i francuzy szturmawali wialikimi siłami. Nia hledziaczy na toje, szto jany puścili ŭ chod wialikije hramady, jany na poŭnaczy ad Sommy krywawa pabity. Pawodłuh rapartoŭ s frontu, asabliwa na zachodzi ad Translua, zabityje lažać całymi radami adny na adnych. Naszaje wojsko wiało siabie wyszej usiakaj pachwały. Asabliwa adznaczylisia: brandenburski pieszy połk № 64, braŭnszwejgski rezerwny pieszy połk № 92, rejnski pieszy połk № 29 i bawarskije pieszyje pałki 1 i 15.

Na pałudni ad Sommy padhataŭlaŭszajasia francuskaja ataka na adrezku Ablenkur—Szoln pad naszym niszczuczym ahniom nie ŭdałasia

Front niamieckaho Naślednika: Worahi chacieli paddzieržać swaje szturmy na Sommie, atakujuczy proci Werdenu. Naszy pazycii na zachodnim bierazi Maasu stajali pad silnym ahniom artyleryi. Piachota worahoŭ s pryczyny naszaho silnaho artyleryjskaho ahnia była prymuszena astawacca ŭ akopach. Hetak sproby szturmoŭ adbity.

Uschodni teatr:

Ad mora da lasistych Karpatoŭ —biez nijakich wydatnych prypadkoŭ.

Front erc-hercoga Karola: Na pałudni ad Kronsztadtu ŭczora, paśla wostrych bitw, niamieckaje i aŭstryjackaje wojski zdabyli Predeal, uziaŭszy 600 pałonnych. Pry pałudziennym wychadzi s prachodu Czyrwonaj Basni u aposznije dni złomlen ćwiordy apor rumynoŭ.

Bałkanski teatr:

Front Makienzena: Wostra honiuczy ŭciakajuczych u razbrod pierad naszym prawym kryłom worahoŭ, złuczenaja konnica dajszła da wakolicy Kara-Murad. Paśla wostrych bitw zdabyty Medžydije i Rassowa. Ahulnaja dabycza, ŭ tym liku i pakazanaja 21 kastrycznika, stanowić 75 aficeroŭ, 6693 sałdatoŭ, 1 znamia, 52 kulemioty, 12 harmat i 1 minamiot. Krywawyje straty rumynoŭ i paśpiaszyŭszych im s padmohaj rasiejcoŭ wielmi ciažkije.

Krepaść Bukareszt asypana bombami.

Makiedonski front: Niczoha nowaho.

25.X. Zachodni teatr:

Front Ruprechta Bawarskaho: S pryczyny daždžoŭ bajewaja rabota ŭ wakolicach Sommy asłabieła. Ahoń artyleryi uzmacowywaŭsia tolki ad czasu da czasu. U wiaczornych hadzinach miejscowyje francuskije szturmy na linii Lebef — Rankur złomleny pierad naszymi zaharadziami sa stratami i niczoha nie dajszoŭszy.

Front niamieckaho Naślednika: Na paŭnoczna-uschodniaj czaści frontu proci Werdenu francuzy szturmam dajszli da paluczahosia fortu Duomon. Bitwa trywaje dalej.

Uschodni teatr:

Front Leopolda Bawarskaho: Wialiki rasiejski szturm na Szczary nie ŭdaŭsia. Hetak sama znsim niczoha nie dajšła ataka rasiejskich bataljonoŭ proci kołonii Ostrowo, na paŭnocznym zachodzi ad Łucka.

Front erc hercoga Karola: U pałudziennaj czaści lasistych Karpatoŭ zdabytyje nami hornyje pazycii, paśla niewialikich bitw, astalisia ŭ naszych rukach.

Na ŭschodniaj czaści siemihradzkaho frontu pry udacznych dla nas bitwach pałažeńnie nie zmianiłosia. Na poŭnaczy ad Kampołung my udaczna atakawali. Prachod Wułkan zdabyt szturmam niamieckim i aŭstryjackim wojskam.

Bałkanski teatr:

Front Makienzena: Pahonia planowa trywaje dalej. Siahońnia ranicaj zdabyta Czernowoda. Padrobnaści jeszcze niewiadomy. Hetak biŭszajasia ŭ Dobrudžy rasiejska-rumynskaja armija utraciła žaleznuju darohu, i hetym my dajszli nadta surjoznaj udaczy.

Makiedonski front: Spakojna.

Kaniec telehram na 4 stranicy.

Wilnia, 27 kastrycznika.

Tak zwanaja „hramadzkaja dumka“, abo dumki publiki nikoli nia znajuć miery ŭ wajennych sprawach. Jarkim prykładam hetaho može słužyć toje, jak u nas hladziać na apoŝnije zdareńnia na Bałkanach.

Kali 27 žniŭnia Rumynija, padbitaja udaczaj nastupleńnia Brusiłowa i ahramadnym naciskam anhliczan i francuzoŭ u Francii, pryłuczyłasia da sajužnikoŭ, — dyk hetaje zdareńnie zrabiło niezwyczajna silnaje ŭražeńnie na hramadzianstwo abiedźwych wajujuczych staron. Praroczyli pahibiel Boŭharyi i samym siaredni a-eŭropejskim dzieržawam. Nazywali nawat miejsce, dzie Makienzenu budzie zroblen «Sedan». U Wilni panawało nadta naiŭnaje pierakonańnie, szto niemcy buduć prymuszeny pakinuć miesto cieraz niekolki dzion.—Tady my ćwierda wystupili proci hetkich pustych hutarak, — i zdareńnia aposznich tydnioŭ pakazali, szto nasz sud byŭ praŭdziwy. Pabiedy nad rumynami ŭ Siemihradzii i Dobrudžy pakirawali hramadzkuju dumku ŭ rezka praciŭny bok, i jana wyjawiłasia ŭ druhoj krajnaści. Kali wieczaram 23 kastrycznika nasza hazeta pryniesła wiestku ab upadku Konstancy, dyk czutny byli hałasy: „Nu, ciapier pryjszoŭ kaniec Rumynii!“

My skazali, szto hramadzkaja dumka lubić krajnaści. I dumka, bytcym zdareńnia aposznich dzion sami saboj dawiaduć Rumyniju da pahibieli, falszywa hetak sama, jak pahlady, panawaŭszyje ŭraz-že paśla wystupleńnia Rumynii. Choć pabiedy Falkienhejna i Makienzena — wialikije, ich, adnak, treba canić ćwiaroza.

Rumynija — heta nia Belhija, ani Serbija. Szybkaje zawajewańnie Belhii ŭ 1914 h. tłumaczycca niespadziejnaściu i czyślenaściu niamieckaho nastupleńnia. Ale ad taho czasu minuli dwa hady, i worahi centralnych dzieržaŭ paśpieli ŭžo paznać sposaby niamieckaj strategii. Pahibszaja u tym hadu Serbija była zusim addzielena ad swaich mahutnych sajužnikoŭ, katoryje nie mahli pasłać jej padmohi. Zusim inakszaja sprawa z Rumynijej: chacia zroblenyje jej za apoŝnije wosiem tydnioŭ udary — wiemi silny, jany sami jeszcze nia zdolejuć zrujnawać hetaje mocnaje hasudarstwo, katoraje pryhaŭlałosia da wajny dwa hady z liszkam. Ad doli, jakuju letaś spaznała Serbija, ratuje Rumyniju pierasz za ŭsio jaje gieograficznaje pałažeńnie. Nawat zawajewańnie ŭsiaje Dobrudžy, praryŭ cieraz transilwanskije Alpy, zaniaćcie Małaj Wałachii i Wialikaj razam sa stalicaj Rumynii — Bukaresztam jeszcze nia budzie mieć znaczeńnia pahibieli Rumynii. Mołdawija — heta lewaje kryło rasiejskaho frontu. Zawajewańnie siaredni a-eŭropejskimi dzieržawami Mołdawii—heta aznaczało by. nia tolki zniszczeńnie udacz Brusiłowa, ale i jaszcze bolej. I zatym nima sporki, szto Rasieja pastarajecca zrabić ŭsio, kab paddzieržać razstrojenaje rumynskaje wojsko. Rasieja dziela hetaho nie zadzieržycca ni pierad jakimi achwiarami, nawat pierad asłableńniem swajho-ž frontu. A paśpieszny wyjezd u Rumyniju wyszejszych francuskich i anhlickich hieneraloŭ pakazwaje, szto i druhije sajužnicy sceniwajuć ciažkaje pałažeńnie Rumynii i pastanawili jej pamahczy za ŭsielakuju cenu.

Pabiedy Makienzena i Falkienhejna jeszcze sami saboj nie aznaczajuć pahibieli Rumynii, — ale ŭsio-ž taki rezultaty ich ahramadnyje. Niebaspiecznaść, jakaja hraziła ad wystupleńnia rumynoŭ Boŭharyi, ciapier sczezła. Sajužniki napeŭna ŭžo stracili nadzieju prymusić Boŭharyju da haniebnaho separatnaho miru. Daroha s siaredniaj Europy na Bałkany i ŭ Małuju Aziju astajecca atkrytaj. A Rumynija, paczaŭszaja 8 tydnioŭ tamu nazad wajnu s poŭnaj wieraj, szto jana pierewažyć pabiedu, prymuszena adreczysia dumki ab zawajewańniach czužych ziamiel i sabrać usie swaje siły dziela taho, kab pry padmozie Anhlii, Francii i Rasiei uścierahczysia lichoha kanca Serbii.

Proci ukraincoŭ.

Usie nacyonalistycznyje i prawyje hazety ŭ Rasiei zhodna wystupajuć z žadańniem, kab paśla wajny proci-ukrainski kurs nia tolki nie zmianiŭsia na karyść ukraincoŭ, ale kab staŭsia jeszcze wastrejszym. „Kołokoł“ dawodzić, szto kiraŭniki rusinoŭ u czasi wajny adnosilisia da Rasiei nadta nieprychilna, a ŭ inszych miejscoch dyk prosta jak worahi. Tak sama dumaje i „Russk. Znamia“, zwiertajuczy uwahu na toje, szto rasiejcy paśla wajny nijak nia mohuć skroź palcy hladzieć na separatystyczny ukrainski ruch, katory praz niejki czas može stacca niebaspiecznym dla Rasiei.

Možem da hetaho skazać, szto pad „rusinami“ prawyje i nacyonalisty ŭ Rasiei razumiejuć nie adnych ukraincoŭ, a i biełarusoŭ. Hetak i dla ich na paśla-wajny jany choćuć pryhatawać zahadzia „skorpiony“.

U Wilni i wakolicach.

× **U Biełaruskim Klubie.** Wielmi žywa i wiesieła prajszła aposzniaja wieczarynka ŭ Biełaruskim Klubie—ŭ tuju Śniadzielu. Ureszci wystupiŭ nowa-naładženy chor pad kirunkam p. Dunajewa, — i treba adznaczyć, szto hetaje pierszaje wystupleńnie, nia hledziaczy na toje, szto hałasawy materjał jeszcze syry, niawyrableny, pakinuło duža sympatycznaje ŭražeńnie. Na paczatak zapiejali „A chto tam idzie“ — hetu pierszuju sprobu hymnu biełaruskaho, ułoženuju da słoŭ Kupały kompozytaram M. Rogoŭskim. Pieśnia prajšła strojna, — tolki, na žal, było maławata mužczynskich hałasoŭ, katoryje dali-b jej bolsz ważkaści. Dalej piejali „Husi“ i „Baba raki waryła“ — narodnyje pieśni, a zakonczyŭ chor swajo wystupleńnie patryotycznaj pieśniaj „Biełaruskaja Ziamlica“, muzyku da katoraj z narodnych matywoŭ ułažyŭ regient choru. Koncertnuju prahramu dapoŭniła deklamacija p. Olechnowicza.

Paśla paczalisia skoki, atkrytyje biełaruskim nacyonalnym tancem—„lawonichaj“, i zabawa pajszła bojna. U pałowi jaje nieŭspadzieŭki padyjszli nowyje hości—niekolki dziesiatkoŭ asob. Heta byli predstaŭniki litoŭskaj intelihiencii i hrupa maładzioży: jany ŭ toj dzień światkawali hadaŭ zczynu atkryćcia ŭ Wilni litoŭskaj himnazii i chacieli zakonczyć dzień hulnioj. Biełarusy, katoryje kaliś bywali pastajannymi haśćmi ŭ litoŭskim klubie „Ruta“, ciapier z radaściu witali litwinoŭ u swajej ułasnaj chaci. Muzyka zaihrała litoŭski taniec „suktinis“, i zabawa zakipieła z nowym žyćciom, dajuczy widoczny znak blizkaści bratnich narodoŭ— biełarusoŭ i litwinoŭ. Tolki blizkaść dziesiataj hadziny spyniła zabawu.

× **Czarodnaja wieczarynka** ŭ Biełaruskim Klubie dla czlenoŭ i ich haściej adbudziecca ŭ hetu niadzielu.

× **Nowy sceniczny twor.** My atrymali nowy biełaruski sceniczny twor, napisany ŭ wakolicach Padbrodzia. Heta—„Praklonnaje zielle“ Janki Chaŭrusnaho. Pjesa maje moralnuju metu: zmahańnie s pjanstwam. Jaje ihrali ŭžo sielanie u Swiencianskim pawieci.

× **Schod kwaterantoŭ.** U niadzielu, 29 kastrycznika, a 1 hadzinie ŭ dzień u sali Rabotnickaho Klubu (Warońnia 5) adbudziecca schod kwaterantoŭ, ładženy Sajuzam Kwaterantoŭ. Schod maje na meci wykazać patrebu orhanizacii kwaterantoŭ i namiecić darohu dla raboty dziela taho, kab pazbycca szmat jakich balaczek, wyzwanych ciapierasznim pałažeńniem u kwaterанckim pytańni. Na hetu temu i budzie skazan rad pramoŭ u miejscowych mowach.

Na schod maje prawo pryjści kožyn kwaterant, i ŭsie jany pawinny s taho prawa skarystać, kab umowicca, jak supolnymi siłami pamahać sabie ŭ roznych niahodach i sprawach kwaterанckaho žyćcia.

× **„Makabij“.** U panialdziełak, 23 kastrycznika, adbyłosia atkryćcie žydoŭskaho sportowa-himnastycznaho kružka „Makabij“ (Nowaja wul. 5). Adwakat Sz. Rozenbaŭm skazaŭ pramowu, ŭ katoraj tłumaczyŭ wahu himnastyki jak dla zdaroŭja paadzinokich ludziej, tak i ŭsiaho narodu. Fizycznaje razwićcie—heta hłaŭnaja asnowa nacyonalnaho razwićcia, bo tolki ŭ zdarowym cieli žywie zdarowaja dusza. Adznaczyŭszy, jak zachodnia-eŭropejskije dzieržawy, asabliwa Niamieczczyna, kłapociacca ab fizycznym razwićci maładzieży, pramoŭca zakonczyŭ swaju mowu, žadajuczy kružku udaczy ŭ jaho pracy.

Paśla hetaj pramowy adbylisia wybary uradu i rewizyjnaj kamisii. U czleny uradu wybrany: Sz. Rozenbaŭm, d-r Regiensburg, inž. Klebanow, pani Epsztejn, M. Mazo, M. Sołowiej, Mieszczanski i M. Glezer. U rewizyjnuju kamisiju: Koton, Lewin i pani Kac.

× **Artystyczny sajuz.** 1 listapada, ŭ sieradu, a 12 hadz. ŭ dzień adbudziecca ahulny schod czlenoŭ sajuza pracaŭnikoŭ na artystycznaj niwie.

Schod adbudziecca ŭ domie № 20/3 pry Wilenskaj wulicy.

× **Sajuz szaŭcoŭ.** U apoŝnich dniach atkryŭsia sajuz chryścijanszaŭcoŭ pad kirunkam F. Skindera

Č czytajecca, jak CZ; Š—jak SZ

Maksim Horecki.

Nasz teatr.*)

Błažeńni ałczuszczyje i žažduszczyje praudy, jako c i nasyciacca.

I.

Biełarus—heta Chomka, što wiery nie dajeć. Na słowi jon bytcym to i zhodziŭsia, kab nia skryŭdzić kaho, a tymčasam, pakul usiaho swaimi wačami nie pahladzić, datul i nie daść poŭnaj wiery, datul i nie pierekanajecca.

Biełarus lubić žywy prykład; sam u haworcy swajej, kali bažajeć dawiaści što-niebudź napeŭna, zaŭsiody pačnie prywadzić žywy prykład. A lepšy hawarun biełarus «prystaŭlajeć» toje, ab čym haworyć: jon i hołas padwiadzieć, i rukami i nahami jazyku pamožeć.

Nachił k prystaŭleńniu chawajecca u biełarusa ŭ jaho dušy i wyjaŭlajecca im u žyćci na kožnym sihu. Ad malenstwa, jak na nohi stanieć, kolki roznych hulniaŭ pierehulajeć biełarus! I ci majeć jašče choć adzin narod na ziamli stolki hulniaŭ i žartaŭ, jak biełarusy?

Biełarus pa psychicy swajoj—dabradušny humaryst, i jon lubić zaŭsiody pasłuchać, pahladzieć i ludziom pakazać usio trochu - mnoha prymietnaje u žyćci, a pakazywajeć jon iznoŭ-tki žywym prykładam. Pasłuchajcie, jak haworyć naš dzied ci babula ab jakim-niebudź zdareńniu. Ale biełarus prychilen taksama i da wostraj satyry. Chto wiedaje narod biełaruski, tamu peŭnie znajomy pierčyk i solka biełaruskaj mowy narodnaj: biełarus, hdzie warta, krepkim słowam, što bizunom, daść. Koždaje što-jakoje biełarus lubić adznačyć prykazkaj, prysłoŭjem. Ciapier biełarusy majuć bahaty skarb narodnaj mudraści u swaich prykazkach (hl. Lacki, Nosowič, Romanoŭ i dr.). Kab prydumać i skazać ładnuju biełaruskuju prykazku, treba mieć mastackuju i hłybokuju dušu, treba być artystam, widziačym čeławieka i žyćcio naskroź z adnaho pahladu.

Biełarusu nie nawinoj było, ustaŭšy doświtkami, aničym smahu nie prahnaŭšy i dbajučy na wojtaŭ bizun, biehčy na pryhon i, spatkaŭšysia z dobrym čeławiekam, žartawać, može, kab nudu prahnaci. U hetym biełarus majeć niešta supolna—žałobnaje s prafesyonalnym mastakom-aktoram, katoramu taksama traplajecca skakać i skalić zuby pad rohat taŭpy, chacia u samoha na sercy žyćciowy cižar, a z wačej to i hladzi pakociacca bujnyje słozy.

Biełarus ad pryrody ŭžo taki, što lubić pahladzieć na cikawuju zjawu: jaho ciahnieć da jej.

Zaŭważym, što i muzyka ŭ wialikaj pašani u biełarusoŭ.

II.

Adnym słowam, biełarus duža lubić „prystaŭleńnie“, i teatr jamu zamieniali „wiarciepy“, chadnia z miadźwiedziam, žorawam dy kasoju, chadnia na Kalady ŭ maskach, u letku — karahody, u zimu — ihryšcy i šmat čaho inšaho.

Dyk pa mojmu teatr biełaruski, narodny teatr, u biełaruskim adradžeńniu—nadta ważnaja sprawa. I ŭ adradžeńniu ŭsiakaho narodu (ukraincy) teatr — siła niepamiernaja, a ŭ adradžeńniu biełarusoŭ, pry ich psychicy, pry ich demokratyzmie, jon može zyhrać wialikuju rol.

Pakažycia biełarusu sa sceny, chto jon, čym jon byŭ, što jon ciapier, čym by jon moh być; hukniecia jaho sa sceny da nowaho žyćcia, i—Bože miły! — hety harotnik biełarus, pierekanaŭšysia, ŭžo znojdzie zdolnaści parwać łancuhi rabstwa, patrapie kryknuć: „Žywie Biełaruś!“ tak jomka, što až wiekawyje mury niawoli, jak tyje ścieny jerychonskije, pasyplucca ŭ porach. A ŭ takim razi doŭh našych piśmiennikoŭ, katory jany pawinny spłačywać, heta — u dramatyčnych tworach pakazać biełarusu, u jakoj puščy jon błudzić i hdzie ležyć jamu daroha na pole, šyroka-dalokaje, rodnaje pole wolnaho žyćcia.

(Dalej budzie).

*) „Kaladnaja pisanka“ 1913 h.

× **Niamieckije žurnalisty u Wilni.** U swajej padarožy pa Biełarusi niamieckije žurnalisty pryjechali 23 kastrycznika ŭ Wilniu. Jany byli tut dwa dni, ahledajucy stalicu naszaho kraju. Paśla jany abjeduć Litwu i Kurlandiju.

× **Prymusowaja pryszczepka ospy.** Pry zamienie chlebowych kart pawinny padać zawiereńnie ab pryszczepcy ospy žychary tolki tych wulic, na katorych palicija wyzywała szczepić ospu. Hetyje wulicy buduć: ul. Zhody, Prostaja, Razdzielnaja, Krawieckaja, Piakielnaja, Archangielskaja, Prywatnaja, Depo, Szkolny zawuł., 1, 2 i 3 Władzimierskaja, Pietrapaŭłaŭskaja, Soniecznaja, Palewaja. Sapiežynskaja, Sanatarskaja, Piesocznaja, Tramwajnaja, Biełý zawuł., Safjanskaja, Aziornaja, Rybnaja, Suzdalskaja, 1 Archangielski zawuł., Popławy, Kopanica, wul. Miłaserdzia, Bakszta, Nabierežnaja, Antokolskaja, Suchaja, Bystryckaja daroha, Zarecznaja, Połackaja, Papoŭskaja, 1 i 2 Panamarski zaw., Krywakalosnaja i Kirkutnaja.

Ab pawinnaści iści da pryszczepki ospy žycharom inszych wulic budzie abjaŭleno u swoj czas.

× **Na rybnym rynku.** Ruch na rybnym rynku naładžen tak, jak my ŭ swaim czasie pisali. Torh budzie adbywacca czatyry razy ŭ tydzień ad 9 hadziny ranicy: ŭ paniadziełak, aŭtorak, czećwier i piatnicu. Jak wiadoma, pradaža ryby na raznos i nie na rynku zabaroniena, — adnak, jość nadzieja, szto Stadthaŭptamann pazwolić pradawać rybu i niekatorym miestowym kramam.

× **Kurs rubla.** Oficyalny kurs— 1 m. 90 f.; u bankach za rubiel pry pradažy dajuć 1 m. 94 fen., pry kupli—1 m. 98 f.

Pazyczkowaja kasa biare 6%.

× **Zabłudziuszaje dzicia.** U VII milicyjny uczastak pryjszou 8-hadowy chłopcyk Mikałaj Macinowicz. Ab jaho chaci i baćkach niczoha niewiadoma.

× **Skoraja pomacz.** Ad 16 da 22 kastrycznika skoraja lekarskaja pomacz dadziena u 97 prypadkach. U 31 prypadku wyježdžała karetka skoraj pomaczy.

ŽUSIAHO KRAJU.

Padaroža ŭ Biełaruś Saksonskaho Karala.

HRODNA. 25.X. Prydworny pojezd s Karalom prybyŭ a 7 hadz. ranicaj. Karol pajechaŭ u stary pałac. Stadthauptman padaŭ rapart ab stanie miesta. Paśla karol ahledaŭ raznyje ustanowy u Grodni i ŭ wakolicach miesta. Miesto prybrano flahami. Paśla pałudnia Karol pajechaŭ dalej.

WIESTKI Z RASIEI.

—s—

Narodnaja praświeta i wajna.

Na praświetu narodu rasiejskaje prawicielstwo zaŭsiody wydzielało hroszy wielmi skupa. Czamu, — zrazumieć lohka: bo świetły, świadomy swaich prawoŭ narod nie pazwalaŭ by carskim słužkam wysysać usie soki z ludziej, dajuczy im za heta ciažkaje žyćcio niawolnikoŭ, pastupajuczy, jak za skacinaj boczaj... Strach pierad praświetaj narodnaj dachodziŭ takoj miery, szto prywatnym asobam badaj zusim zabaranili atkrywać szkoły narodnyje, wucsyć ludziej hramaty, i za «ciažki prastupak»—naruszeńnie hetaj zabarony bahata siaŭcoŭ świetu ŭ narodzi apynulisia ŭ wastrozi, u ssyłcy. Jak prawicielstwo «rupiłosia» ab aświetu, widać jasna, kali pastawim pobocz wydatki na patreby ministerstwa praświety narodnaj—142,7 miljony ŭ hod s wydatkami na ministerstwo ŭnutrenych dzieł (razam s palicijej)—180,5, ci na wojsko—779,1 miljonoŭ rubloŭ (pawodłuh biudžetu 1913 h.).

Ciapier—u czasi wajny, kali miljony ludziej hibnuć na paloch bitw ci stanowiacca kalekami, asabliwuju wahu maje pytańnie ab padrastajuczych pakaleńniach, katoryje praz niejki czas pawinny budnć zaniać miejsco zahublenych wajnoj hramadskich rabotnikoŭ. I zdawałosia by, szto mudraje prawicielstwo, kali jamu na sercy lažyć dola narodu, nie pawinno niczoha szkadawać dziela taho, kab czym bolsz passzyryć aświetu miž narodam, kab maładyje pakaleńni nie dziczeli by biez nawuki, a, naadwarot, pryhatawali, sia by da wialikaj i ciažkaj raboty, jakaja ždže ich u niedalokaj buduczynie. Ale rasiejskaje prawicielstwo hladzić na hetu sprawu inaczej: jamu straszno, jano baicca praświatleŭszaho narodu, katory može zažadać u jaho adkazu za more pralitaj u wajnie krywi czeławieczaj, adkazu za staryje i nowyje hrachi carawych czynoŭ. I woś, zamiest paszyreńnia aświety, zamiest adkryćcia nowych szkoł, rasiejskaje prawicielstwo manicca urezać i toje, szto dahetul dawało na aświetu z zbiranych ad narodu miljonoŭ: dziela finansowaho dabrabytu" jano pamienszaje wydatki ministerstwa narodnaj aświety na 1917 hod na 12 miljonoŭ rubloŭ.

Z hetaj pryczyny maskoŭskaja hazeta „Utro Rossii" pisze:

„Doślѐdy aposznich czasoŭ jasna pakazali, szto uzrost hramatnaści ŭ Rasiei adstaje ad pryrostu nasialeńnia. Czysło wucznioŭ s 1906 — 1911 h.h., raŭnujuczy da czysła nasialeńnia, ćwiorda pakazwaje, szto pakazczyk hramatnaści zwienszajecca: hety pakazczyk czysła wucznioŭ na 100 dusz nasialeńnia ŭ 1906 h. byŭ 3,92, a ŭ 1911 h. — užo tolki 3,85".

Kali prymiem pad uwahu, szto koszt wuczeńnia adnaho wucznia ŭ paczatkowaj szkoli ŭ Rasiei stanowić siarednim likam 14 rub. 69 k. u hod, dyk lohka dajści, szto kožyn „urezany" miljon z biudžetu ministerstwa narodnaj praświety pakidaje biez nawuki 67,000 dziaciej, — znaczyć, zmienszeńnie biudžetu na 12 miljonoŭ pawialiczyć armiju niehramatnych na 800 tysiacz dusz!

Praŭda, czaść wydatkoŭ pawinna zmienszycca s tej pryczyny, szto ŭsia Litwa, Kurlandija, Polszcza i czaść Biełarusi zawajowany niemcami. Ale i apryсz hetaho urezywańnie biudžetu na narodnuju aświetu ŭ toj czas, kali jana asabliwa patrebna, heta—nowy ciažki prastupak carskaho prawicielstwa pierad narodami Rasiei.

U dumskaj kamissii.

SZTOKHOLM. Pierszaje zasiedańnie dumskaj biudžetnaj kamissii pieciarburskije hazety nazywajuć wydatnym. Hutarki iszli najbolsz ab darażyni praduktoŭ. Paśla wielmi wostraj krytyki uradu predstaŭnikami partij, wielmi umiarkawany tawarysz marszałka Dumy skazaŭ:

»Panujuczaja niedastacza žyćciowych praduktoŭ prymuszaje narod ždać mira za ŭsielakuju canu«.

Nowy minister unutrenych spraŭ, Protopopow, wystupiŭ z atkazam: „Pytańnie ab dastaŭcy praduktoŭ razhladajecca nie s taho kanca. Ciapieraszniaho pałažeńnia nielha akinuć wokam. Prawicielstwo prajektuje razbić Rasieju na czastki, i dla kožnaj budzie naznaczen swoj dyktatar".

U kamisii paśla hetaho uznialasia całaja bura — czaściu proci Protopopowa, czaściu že proci ministra sielskaj haspadarki, Bobrinskaho, katoraho ŭważajuć za najwialikszaho winawajcu. Hramadzianstwo žadaje atstaŭki Bobrinskaho. Kamisija pryniała rezoluciju, u katoraj haworycca: „Ciapierasznaje pałažeńnie Rasiei treba uważać za wielmi surjoznaje. Prynimajuczy pad uwahu biazsporny spažyŭny kryzis, kamisija liczyć kanieczuie patrebnym sazwać Dumu".

„Zužywańnie" ministroŭ.

MASKWA. »Russk. Sł.« pisze: Szybkaje »zužywańnie« ministroŭ unutrenych spraŭ widać z wialikaho czysła partretoŭ ich u wialikaj sali ministerstwa. Partrety aposznich czatyroch ministroŭ: Szczerbatowa, A. N. Chwostowa, Sztyrmera i A. A. Chwostowa dahetul nie pawieszeny, bo malary nie paśpiewali malewać ich tak szybka, jak zmienialisia ministry. Nowy minister, Protopopow, jak tolki jaho naznaczyli, zahadaŭ zara paczać malewać swoj partret, bo, jak jon sam skazaŭ, szto ŭ moment jaho adstaŭki partret jescze nia budzie hatowy.

Reforma samaupraŭleńnia.

PIECIARBURH. Na atkryćcie Dumy Protopopow apracawaŭ prajekt zakona ab reformi hramadzkaho samaŭpraŭleńnia na takich asnowach: 1) paszyreńnie prawoŭ i poŭnamoczyj hramadzkich ustanoŭ; 2) paszyreńnie prawa wybaroŭ; 3) prawo kabiet wybirać.

„Błahanadžiožnyje" hazety.

SZTOKHOLM. Hazeta Bułacela „Ross. Graždanin" paśla prośby Bułacela, kab jamu darawaŭ Bukanen, zwolniena ad papiaredniaj cenzury.

Hazeta Synodu „Kołokoł" prasiła prawicielstwo dać jej padmohu, bo inaczej jana budzie prymuszena zakrycca.

Zabarona wywazu zbožža.

MASKWA. „Russk. Sł." pisze, szto ŭ ukrainskich huberniach Kijeŭskaj, Chiersonskaj, Pałtaŭskaj, Wałynskaj i Bessarbskaj zusim zabaronieno wywazić zbožža.

U Nižnim-Noŭhoradzi i Kijewi— wostraja niedastacza muki, i naznaczenyje maksymalny ceny daŭno ŭžo nia majuć wahi.

Biaz chleba.

MASKWA. „Russk. Wied." danosiać s Tyflisu, szto sielanie Aleksandroŭskaho pawietu ŭsiej hramadoj prybyli ŭ Tyflis malić ab muku bo ŭ ich wioskach panuje praŭdziwy hoład. S pryczyny niedachwatki zapasoŭ prezydent miesta prymuszen byŭ im admowić.

Na Murmanie.

BERLIN. Abjezd rasiejskimi ministrami Murmanskaho bierahu zakonczen. Aposznim punktam ich padarožy była rybackaja wioska Siamionawo, kancawy punkt buduczaj Murmanskaj darohi. Miejsco hetaje budzie nazywacca Ramanawym.

Jak zarablaje Ameryka.

NJU-JORK. Aposzni dakład ab tarhoŭli adznaczywaje, szto z Ameryki ŭ Rasieju wywozicca szto-dzień na 2 miljony dollaroŭ usielakich reczej. Ale wiazuć ich nie cieraz Władywastok, jak možna było spadziewacca, a najbolsz cieraz Ledawity akijan — na Archangielsk.

Apraŭdańnie.

MASKWA. „Russk. Sł." danosić, szto na rumynskije i rasiejskije wojski na ich pazycijach była nieŭspadzieŭki zroblena napaść. Pry hetym u paadzinokich czaściach s pryczyny adnaczasnaj ataki spieradu, zzadu i bakoŭ zrabiłosia zamieszańnie.

Oko za oko.

HANNOWER. U tabor dla wajenna-pałonnych u Strühen, dzie raniej dzieržali rasiejskich, francuskich i anhlickich sałdatoŭ, hetymi dniami pierawodziać 1000 rasiejskich aficeroŭ. Heta — atkaz na niahodnyje pastupki s pałonnymi ŭ Rasiei, katoryje asabliwa ciažka pakutujuć pry budowi czyhunki na pałuostrowie Koła.

Nowy pasoł u Rymie.

BERN. Pawodłuh wiestak z Rymu, b. rasiejski minister zahranicznych spraŭ, Sazonow, naznaczen pasłom u Rymie zamiest bar. Girsa.

Z usiaho świetu.

Z Irlandii.

HAAGA. U irlandzkim horadzi Bojl pamiatnik karala Wilhelma III anhlickaho skinut narodam. Na padstawie napisali: „Nichaj žywuć sinnfejnery! Won Anhliju"!

U adnym kaścieli ŭ pałudziennaj Irlandii ksiondz skazaŭ z ambony: „Razstrelanyje ŭ Dublinie irlandzkije paŭstancy — heta chryścijanskije muczeniki, zabityje anhlickimi sałdatami, jak szalonyje sabaki."

U kazańniach ksiandzy sławiać Kasementa, jak muczenika.

„Liwerpulskaja Poczta" pisze, szto na ŭsim poŭdni i na zachodzi Irlandii miž staronnikami Anhlii panuje panika.

TELEHRAMY.

Austryjackije apawieszczeńnia.

WIENA. 23.X. Uschodni teatr: Front erc-hercoga Karola: U bitwach pry Predeal uziaty ŭ pałon 6 rumynskich aficeroŭ i 555 sałdatoŭ. Ahulnaje pałažeńnie biez pieramien.

Front Leopolda Bawarskaho: Zachodni bierah Narajoŭki, paśla zdabyćcia aposznich rasiejskich akopoŭ, uwieś aczyszczen ad worahoŭ.

Italjanski teatr: Na prymorskim fronci uzmacawaŭsia italjanski artyleryjski ahoń. U Tyroli i ŭ Karyntii bajewaja rabota słabaja.

WIENA. 24/X. Uschodni teatr: (hl. niamieck. apaw.)

Italjanski teatr: Na prymorskim fronci, asabliwa na płoskahoryi Karst, dalej trywaje wostry artyleryjski i minamiotny ahoń. Naszy latuny udaczna abkidali bombami wialiki wajenny tabor pry Sawenji.

WIENA. 25/X. Uschodni teatr: (hl. niamieck. apaw.)

Italjanski teatr: Paŭnocznaja czaść płoskahoryja Karst znachodziłasia pad silnym artyleryjskim i minamiotnym ahniom.

Bouharskije apawieszczeńnia.

SOFIJA (W.T.B.). 24.X.—23 kastrycznika naszá konnica kala wioski Kara-Murad razahnała rasiejski apałczenski bataljon № 275 i ŭziała ŭ pałon naczalnika i 800 sałdatoŭ.

Ad 19 da 23 kastr. złuczenyje armii ŭz'ali adno znamia, 75 aficeroŭ, 6693 sałdatoŭ, 52 kulemioty, 12 harmat, 4 minamioty, 5 parawozoŭ i 200 wahonoŭ.

Wajna na pawietry.

BERLIN. Ab tym, jakoj miery dajszła wajna na pawietry, haworać niżej pisanyje cyfry.

Tolki na fronci Sommy za adzin dzień, 22 kastrycznika, było bolsz za 500 palotoŭ. Bitw na pawietry było 209. Zbity 16 samalotoŭ worahoŭ. W ahulnaje czysło samalotoŭ worahoŭ było prymuszeno samachoć apuścicca. Na ŭsim zachodnim fronci za hety dzień zbity 22 niepryjacielskija samaloty; s-pamiž ich 11 znachodziacca ŭ niamieckich rukach.

U naczy z 20 na 21 kastrycznika niamieckije latuczyje eskadry skinuli niekolki tysiacz kilogramoŭ bomb na wagzał Lengo, pry Amjenie. Wagzał zahareŭsia; niekolki pajezdoŭ s amunicijej uzarwalisia.—U czarodnuju nocz niamieckije latuczyje eskadry skinuli hetak sama niekolki tysiacz kilogramoŭ bomb na wagzał Mondidije s dobraj udaczaj.

Rabota padwodnych łodak.

WARDE. S szaści tawarnych parachodoŭ, wyjechaŭszych uczora ŭ Archangielsk, czatyry wiarnulisia nazad, bo ich zaŭwažyli padwodnyje łodki. Bajacca, szto dwa niewiarnuŭszyjesia parachody zatopleny imi.

BERLIN (W.T.B.). Za miesiac wierasień padwodnymi łodkami centralnych dzieržaŭ zatoplen 141 parachod worahoŭ jomkaściu na 182.000 tonn. Uziaty ŭ pałon 13 kapitanoŭ. Zdabyty 3 harmaty. Aprycz taho zatopleny 39 neutralnych parachodoŭ jomkaściu 72.600 tonn za toje, szto jany wiažli tawary ŭ waražyje staronki.

Wajna da kanca.

PARYŽ. (W.T.B.) Ahulny schod radykalna-socyalistycznaj partii pastanawiŭ rezoluciju, ŭ katoraj haworycca:

„My adznaczywajem naszaje žadańnie napružać swaje siły dziela poŭnaj pierewahi sajuźnikoŭ. My adkidajem mir, katory nie adbuduje małoha zgwałtawanaho narodu, katory nia wiernie Francii adarwanych ad jaje ziamiel i nia daść ćwiordych zawiereńnioŭ baspiecznaści dzierżaŭ".

Z Rumynii.

WIENA. U rumynskaj hłaŭnaj kwatery, na supolnaje žadańnie ministra-prezydenta i hłaŭnakamandujuczaho Siemihradzkaj armijej, adbyłasia karonnaja rada. B. minister prezydent Karp predłažyŭ zamirycca,—ale bolszaja czaść byŭszych na radzi wystupiła proci hetaho.

BUKARESZT. „Presse buro" rumynskaho wajennaho ministerstwa apawieszczaje:

„Rumynija nia zdużaje supraciwicca pierewažywajuczym siłam worahoŭ. Dalejszaje adstupleńnie rumynskaj armii pastawić jaje ŭ wielmi krytycznaje pałažeńnie".

BUKARESZT. Tatarinow, rasiejski wajenny attasze, atrymaŭ zahad nahledać za supolnymi operacijami abiedźwych armij.

ŽENIEWA. Jak danosiać z Bukaresztu, rasiejski hienerał Poliwanow atrymaŭ tytuł pierszaho wajennaho rajczaho.

Pawodłuh wiestak s Pieciarburha, Poliwanow, jak hłaŭny kiraŭnik rumynskaho hieneralnaho sztabu, prynimaje na siabie atkaz za ŭsie operacii rasiejska-rumynskich sił u Rumynii, katoryje adhetul stanowiać nierazryŭnuju czaść rasiejskaj armii.

CURYCH. «Now. Wr» s pazwaleńnia cenzury danosić, szto pasły ŭ Bukareszci pryhataŭlajucca da wyjezdu z rejonu krepaści.

Gwałty nad Hrecijej.

LUGANO. Jak danosiać z Ryma, hrecki urad zhodziŭsia addać sajuźnikam wielmi ważnyje czyhunki Łaryssa—Łamija i Łaryssa—W łos. Sajuźniki jeszcze žadajuć wywadu hreckich harnizonoŭ s pamienionych miest.

Spis wajena-pałonnych z naszaho kraju.

Z Wilni i Wilenskaj huberni.

Tabor dla wajenna-pałonnych Burgsteinfurt i. W.

Pietroŭsŭski Franc, Wilnia.
Sabanoŭ Ihnat, Markoŭka.
Žukoŭski Anton, Kjanski.
Stawinski Konstancin, Majdan.
Szwiłpa Iwan, Kajniesza.
Wakan Komal, Tarniejszki.
Bažarkiewicz Pawał, Prudniki.
Kuszel Piotr, Dokudowo.
Marozoŭ Pawał, Borki.
Pilujko Wasil, Zwierbity.
Zacharoŭ Iwan, Wilnia.
Stankiewicz Dzimitry, Kapuścino.
Wasiuta Todor, Skowarki.
Wierabiej Edward, Czernai.
Egkiewicz Siamion, Bublin.
Lukswicz Jazep, Woakakieny.
Fiszer Gienoch, Bresłaŭ Gochum.
Galperin Eljas, Smerhoń.
Hałka Wasil, Ruskaje Siało.
Komek Afanas, Jackowiczy.
Kołduba Jakaŭ, Ajorny.
Skirmunt Hryhor, Słobodor.

Tabor dla wajenna-pałonnych Zerbst.

Adamowicz Aleksandar, Japranczyk.
Bazilewicz Anton, Wilnia.
Kitowicz Witold, Dwor Konszytow.
Łazarewicz Adam, Sienkowiczy.
Makoŭski Michał, Wilnia.
Niedźwiedzki Iwan, „
Nowicki Pilip, Lifa.
Razacz Juljan, Hubowiczy.
Zaremba Bolesłaŭ, Ciwiczki.
Stankiewicz Bronisłaŭ, Kabiaski.
Szporka Stanisłaŭ, Timanje.
Izidicki Konstancin, Jurkancy.
Szenwitis Iwan, Kurss.
Hadewics Wincenty, B rbani.
Haławacz Mikałaj, Baliczy.
Kuźmicz Iwan, Czerna.
Naumczyk Mark, Łužok.
Noszrew Anton, Wilnia.
Pietrowicz Adam, Kraszyno.
Tatawurycz Maksim, Malongi.
Bielicki Chaim, Wilnia.
Braŭnsztejn Abraham, Owgucs.
Dimgierszteju Szloma, Wilnia.
Kac Hirsz, „
Kielier Bencel, „
Majzel Jazep, „
Merejno Johonon, „
Narwer Majsiej, „
Szmojłowicz Abraham, Musznik.
Sykstulski Szloma, Wilnia.
Tarputin Boruch, „
Widzer Abraham, „
Cygielnicki Berka, „
Kabionak Iwan, „
Kornieŭ Stefan, Jamalesk.
Samieŭski Turgatin, Wilnia.
Bialkoŭ Iwan, Procki.

K. Offizier Gefangenen Lager Plassenburg, Post Kulmbach.

Padparuczyk Ejsmont Witold.
„ Butiagin Jaŭgien.
„ Szebrun Ilja.
„ Kotowicz Alaksiej.
„ Dranicyn Todar.
„ Rajczenok Anton.
Usie z Wilni.

Festung Königstein.

Pałkoŭnik Błus Iwan, Wilejka.

Offizier Geffangenenlager Neisse.

Padparuczyk Dubicki Władzimir.
„ Iwatkiewicz Anatolij.
„ Korecki Pawał.
„ Mielenieŭski Pantelejmon.
„ Nikołajeŭ Mikałaj.
Paruczyk Protasoŭ Mikałaj.
Padparuczyk Mackiewicz Alaksiej.
usie z Wilni.

Offizier Gefangenenlager Magdeburg.

Padparuczyk Łakomkin Tiemofiejeŭ Anatolij.

Kaptenarmus Tukbajew Aleksandar
Sztabskapitan Wołonsewicz Władzimir.
Padparuczyk Czajeŭski Prakop,
„ Rukiert Wasil.
Usie z Wilni.

Offiz. Gefang. Lager Villingen.

Kapitan Rymaszeŭski Seweryn, Wiln.
Padpar. Laŭdanski Władysłaŭ, „
Balon Calel, „
Paruczyk Ammon Dzimitr, „
Padpar. Sielecki Sierhiej, „
usie z Wilni.

Tabor dla wajenna-pałonnych Wetzlar.

Bujko Bernard, Wilnia.
Pantielejew Kupryjan „
Śliŭka Iwan, „

Tabor dla wajenna-pałonnych Nieder Gruppe.

Barancŭski Pawał, Szemiteci.
Ganiewicz Alfons, Ditryki.
Szydis Rafał, Syrawiczy.
Dawidzionak Konstancin, Duby.

Offiz. Gefang. Lager Helmsted.

Pałkoŭnik Bykoŭski Iwan, Wilnia.

Offiz. Gefang. Lager Torgau.

Kapit. Stankiewicz Jaz. Ihn. Wilnia.

Tabor dla wajenna-pałonnych Darmstadt.

Adamowicz Jazep, Kawole.
Garło Baszej, Dojni.
Usajewicz Iwan, Dewietni.

Offiz. Gefang. Lager Bad Blenhorst.

Sztabs-Kapitan Kiakszto, Wilnia.
Paruczyk Kaling, „
Kapitan Syzich(?) „

Kriegsgefangenenlazarett (Fabrik Schütt) Czersk.

Siedlecki Iwan, Padwarancy.
Sobol Bronisłaŭ, Hrabli.
Mackiewicz Iwan, Łatyszy.
Sinkiewicz Konstancin, Hrykieni.
Akulewicz Aleksandar, Szebertan.
Janczys Bronisłaŭ, Wilnia.
Hireli Todor, Paszyn.
Walaŭka Juljan, Warentaraŭka.
Sidoroŭ Juljan, Dziahina.
Bergier Jazep, Wilnia.

Drukawana u drukarni M. Kuchty. Wydawiectwo «Homan». Redaktar W. Łastoŭski.